

«زیر سقف دودی»: فیلمی با آدم‌های غیرمتعارف و ناشناخته

حالا بنشین و هی نصیحت کن

■ **محسن غلامی (قلعه سیدی)**

سینمای اجتماعی و اینچنین اصطلاحاتی شاید به زعم فیلمساز ما، سساده ترین راه باشد برای اینکه در سینما، سری توی سرها در آورد و مدعی شود. چار چوب خاص و محدودیت مشخصی در قلمه گویی ندارد و اینقدر گسترده هست که هر کسی ره چه را بسازد، می‌تواند بگوید که «هن نیز اجتماعی‌سازم»

خب این وسط فقط فیلم خوش ساختار و صداپتبه باسوزه‌تر و تمیز است که جلوه پیدا می‌کند. اتفاقاً از این جنس موضوعات، به قولی کف کوجه و جویبان ریخته منتها فیلمساز باید بلد باشد که زوم کردش را چطور بر سوزه بگذارد و اینکه چطور بنویسد تا جنس نابی تحویل بیننده بدهد. کاش به این راحتی‌ها بود. نیست واقعاً.

برخی‌ها کلیم اجتماعی‌سازند، لاقال ادعایش را دارند. از جمله پوران درخشنده که خب کارنامه بدکی ندارد. این اواخر نیز داستان‌هایش تنیده شده در همین مواردی که گفتیم؛ دلش می‌خواهد واقعیت موجود است. ثابنا در محتواصل مشکلش در اغراق و غربتش با واقعیت و ثالثاً در فرم نیز در کشش لکلی و مغلطه‌ای از سکانس‌های کند است. بهتر است بنوسیم که روایتش جانی ندارد و پرداختش گرم نیست.

در این فیلم انکار «روابط» آدم‌هاست که حرف اول را می‌زند؛ روابطی که طنز بی‌خودی هم می‌گیرد و متأسفانه در پر دراخت بیشتر نمود یافته است. از شخصیت‌پردازی که بهتر است حرفه‌ای‌تر، نرم‌تر، اصلاً قانع‌کننده نیست، به مثال هم می‌رسیم.

■ **جامعه‌ای غیر قابل سربایت**

سکانس‌های پیکنواخت از توی ذوق زدن مدام و دعوی پدر که فرهاد اصلائی باشد به مادر مفلوک و عقب‌مانده خانه‌دار که مر می‌لرزاری است. تعجب هم بکنید؛ راه دوری نمی‌رود چون بین‌مایه ماجرای «زیر سقف دودی» همین است و بیگومگوی آرمان و نامزد «طوری‌اش» و غیره. این درگیر چه ادبیاتی است جدا؟ این و یکسری دیالوگ‌های نجس‌ر با هر از گاهی فیلمساز در دهان کاراکترش می‌گذارد که الکی الکی است. فیلمساز فضاسازی منطقی از دنیا بی‌خود جوان امروزی ندارد و زیادی غلو می‌کند. انگاری فقط شنیده که دختر و پسر الا نه باسل قبل و قبل‌تر، زمین تا آسمان تفاوت دارند. بله، بارند اما سربایتش ندھیم، و کم‌دیش‌اش نکنیم. اگر به فیلمساز برنی‌خورد باید خیلی رک ادعا کرد که توی باغ نیستند و از تاج‌آباد سخن می‌گویند.

همینطور که مشکلم با نمونه‌گیری فیلم جدی است. دست گذاشته روی کاراکترهایی نسبتاً غریبه و به قول امروزی‌ها «خرمایه ناشناخته!» و این نمونه حدقلی و هرچه بیششان هست را به همه تعمیم می‌دهد. چنان‌ا قرن بیست و یک گپی می‌زند طوری که گاه‌فکر می‌کنی فیلمساز چیزی شنیده و روابط دختر و پسر‌ها و اشکال مثلاً غیرعرفی و حتی ازدواج‌شان و غیره را توی صفحات ژورنالیستی خبری دنبال می‌کند.

البته بی‌منطق نمی‌گوید؛ بالاخره سوزهای که البته پرکار کرده، در نقطه اصل جنس است. آدم‌های آن خانواده نیز خود مصداق قصه بی‌عاطفگی برخی زن و شوهرها و نیز روابط به روز طیفی از دختر پسرهای الان هم هستند ولی با این کیفیت و دامنه تعمیم در فیلم واقعا؟ این را من نویسنده نمی‌گویم خود فیلمساز مدعی است. دنیا، دنیای ذهنی سناریست این اثر است و پتال و تخیلی بودن نیز با خودش. «زیر سقف دودی» چقدر خیال‌پردازانه است.

با مصداق بیش‌برویم و از ضعف‌ها بگوییم. چیزی از رابطه قمیم شیرین و بهرام نمی‌فهمم که چرا اینجوری‌اند؟ اینکه چرا یکی فقط عصیمی است و دیگری کلیم دلیل و منفعل (بهرام – شیرین). جز نمای بسته و دواکرود نشان چیزی نمی‌بینیم. عقبه‌ای هم نشان داده نمی‌شود که منشا اختلاف چیست. اشاراتی نمی‌بینیم چه اینکه توی ذهن نویسنده‌اش بگذرد. و اینکه امن از شخصیت‌پردازی نویسنده برای بازیگر اصلی زن! «ارمان» که الکی توی صورت به اصطلاح، نامزدش سیلی می‌زند و «کیانا» بی‌که فقط بدلیل کلمه «عذرخواهی» اوست. چه ربطی به ماجرای فیلم دارد؟ چقدر لوس، کرخت، بی‌منطق

فرهنگ‌و هنر

سرویس فرهنگی ۸۸۴۹۸۴۶۴

مدیرعامل شرکت «دروک مدیا» ترکیه در گفت‌وگو با «جوان»:

رسانه‌های طرفدار غرب مانع نزدیکی ایران و ترکیه می‌شوند

■ **محمدصادق عابدینی**

مدیرعامل شرکت «دروک مدیا» (Doruk media) کشور ترکیه که برای حضور در بازار فیلم اسلامی به ایران آمده بود در گفت‌وگو با «جوان» درباره نگاه رسانه‌های این کشور به ایران می‌گوید: رسانه‌های وابسته به غرب در ترکیه مانع نزدیک شدن مردم این کشور به ایران می‌شوند. هفتمین بازار فیلم اسلامی با حضور ۱۳۳ مؤسسه و شبکه اسلامی اوایل ماه جاری در مشهد مقدس برپا شد. این بازار محلی برای آشنایی، ارتباط و عقد قرار داد همکاری و فروش محصولات تصویری از جمله فیلم، سریال،

خودتان را معرفی کنید و مسئولیتتان را در این مؤسسه بگویید.

من حسین انام، مدیرعامل دروک مدیا (Doruk media) کشور ترکیه هستم. ما برنامه‌های تلویزیونی تولید می‌کنیم و تولیداتمان را برای بخش در اختیار شبکه‌های و سکانس‌های نامفهوم می‌مانند دعوی سکانس «آپارتمان امیر، ورود آرمان، دوایشان و ورود پسرپچه معلول و قصه» و غیره.

راستی این بچه ویلچر نشین وسط قصه چه می‌کند؟ چه نماد دم‌دستی و بی‌پختی از پدری که لابد تملمار گرفتاری دارد امیر و آن کاراکتری که تواب‌صغوی بازی می‌کرد، کسه بودند و توی لوده‌اند که عین کارتون‌ها آمده‌اند آرمان را تیغ بزنند و برونند که برونند... خودمانیم چقدر نگار «زیر سقف دودی» به جوان و زندگی امروزی‌شان فانتزی است واقعا؟ پارتی گرفتن تا خالکوبی و دوست‌دختر بازی... به‌خیالش بزنند و برونند که برونند... این‌هاوج دنیای نسل فعلی است.

حتی رگ اصلی داستان یعنی همان «طلاق عاطفی» و «افرضی نمایش می‌دهد. به قول برخی گل درشت است که عین کارتون‌ها آمده‌اند آرمان را تیغ فتح‌الله گولن است»

البته که نه! ما مستند سیاسی تولید می‌کنیم و یکی از موضوعاتی که به آن پرداختیم فتح‌الله گولن است.

مستندهای سیاسی که تولید می‌کنید؟

مدیر رادیو نمایش از تولید و پخش ۷۵ سریال رادیویی تا پایان شهریورماه در جدول تابستانی این شبکه خبر داد. محمدرضا قربانی مدیر رادیو نمایش در گفت‌وگو با مهر دربار، نمایش‌های تابستانی سال جاری و رویکرد جدید که استمال در نظر دارد، گفت: ساختار برنامه‌های نمایشی که برای تابستان آماده شده به گونه‌ای است که فراغ از زمان در تمامی فصول سال قابل ارائه

خبر و مهر اهل یک رسانه باشند. این موارد با تکنولوژی به

انیمیشن و موزیک ویدئو میان شرکت‌کنندگان و همچنین نمایش آخرین دستاوردهای فنی شرکت‌های ایرانی فعال در حوزه فناوری رسانه بود. شرکت‌های رسانه‌ای متعلق به کشور ترکیه نیز در این بازار فعالیت چشمگیری داشتند. یکی از این شرکت‌ها «دروک مدیا» بود که در زمینه تولید برنامه‌های تلویزیونی فعالیت داشت. در حاشیه بازدید از این بازار فیلم اسلامی از غرفه این شرکت ترکیه‌ای نیز بازدید داشتیم و پخش مستندی درباره ایران به زبان ترکی از مونتیورهای تعبیه شده در غرفه شرکت «دروک مدیا» باعث شد به گفت‌وگو با مسئول غرفه این شرکت بپردازیم.

در ترکیه دیدگاه رسانه‌ها نسبت به ایران چیست؟

در واقع مردم با ایران مشکل ندارند ولی همانطور که گفتیم قشر سرمایه‌داری وجود دارند که نمی‌خواهند ایران و ترکیه در کنار هم قرار گیرند. این‌ها سعی می‌کنند تا نسبت به ایران روی مردم تأثیر منفی بگذارند اما همانطور که گفتیم مردم دو کشور با یکدیگر مشکلی ندارند. ما آنقدر فرهنگمان به هم نزدیک است که وقتی از ترکیه مهمانی را به ایران می‌آوریم همه تعجب می‌کنند که چقدر به هم نزدیک هستیم.

درباره ایران هم تولیداتی داشتید؟

ما دوبله مستندی درباره اهل سنت در ایران (این مستند به کارگردانی محسن اسلام‌زاده مستندساز مشهور کشورمان تولید شده است و تا حال حضورهای متعدد بین‌المللی داشته است) را انجام داده‌ایم. در ترکیه تلاش می‌کنند با تبلیغاتی که انجام می‌دهند بگویند در ایران به اهل سنت ظلم می‌شود ولی با این مستند تلاش کردیم این تبلیغات منفی را خنثی کنیم.

این مستند در بازار نیز عرضه شده است؟

بله. استقبال از آن چطور بوده است؟

این مستند وسیله و ابزار ی شد برای کسانی که فکر فلان ایران بودند و توانستند به عنوان یک کار تفریحی از آن استفاده کنند و جواب کسانی شد که می‌خواستند علیه ایران فعالیت کنند. این مستند واقعیت‌ها را درباره ایران به تصویر کشیده است.

غیر از این مستند، فعالیت و محصول دیگری در باره ایران دارید؟

درساره ترکی‌های ایران مستندی داریم. خیلی‌ها نمی‌دانند که بعد از ترکیه، بیشترین میزان ترکی‌ها در ایران حضور دارند. تولید این مستند یکی از پروژه‌های فرهنگی‌ماست. بخش اول این مستند شامل تیزر، آر دبیل و ازومیه از شبکه‌های ترکیه در حال پخش است و هر یک‌دشبه از شبکه‌ای در ترکیه پخش می‌شود. در بخش دوم این مستند هم قرار است به ترکی‌های قشقایی بپردازیم.

این سریال‌های رادیویی توضیح داد: مجموعه‌های نمایشی «در مسیبل قنات»، «روح زمین»، «غلام درختی»، «ارزوی پاک»، «مرزآزنده نه دار»، «مرگ در خانه میزبان» و «فریاد جنگل» با موضوع محیط‌زیست در فرآیند تولید قرار دارند. رویکرد موضوعی این مجموعه‌ها به اهمیت حفظ حیوانات در حال انقراض، آسیب‌های زیست‌محیطی بر اثر قطع

رادیو نمایش ۷۵ سریال را تا آخر شهریور پخش می‌کند

بی‌رویه درختان، بهره‌برداری غیر مجاز از چوب، ترویج فرهنگ حفظ خاک و جنگل، اهمیت هوای پاک و بررسی پیامدهای زندگی مدرن در تخریب محیط‌زیست می‌پردازد. همچنین مجموعه‌های «قصه‌های حرم»، «منزل فرآیند تولید قرار دارند. رویکرد موضوعی این مجموعه‌ها به اهمیت حفظ حیوانات در حال انقراض، آسیب‌های زیست‌محیطی بر اثر قطع

با ورود رسانه‌های اجتماعی به حوزه اطلاع‌رسانی در حال شکل‌گیری است

پایان دوره تک صدایی رسانه‌های رسمی

■ **دکتر احسان پوری***

امروزه رسانه در بستر تکنولوژی‌های جدید ارتباطات تعریف می‌شود. در واقع فناوری، رسانه را با خود همراه کرده است و رشد و توسعه و ظهور فناوری‌های جدید باعث تحول زیادی در عرصه رسانه شده است. هیچ رسانه‌ای نمی‌تواند این فناوری‌ها را نادیده بگیرد. امروزه بحث‌های جدیدی در حوزه رسانه مطرح می‌شود و دوره جهان تک صدایی به اتمام رسیده و جریان تکنولوژی صورت افقی تغییر پیدا کرده است. رسانه‌های اجتماعی به حوزه رسانه‌ها ورود پیدا کرده‌اند. ارتباط تعاملی و ارتباط دوطرفه بین مخاطب و دست‌اندرکاران رسانه شکل گرفته است.

در حال حاضر در بحث رسانه موضوع همکاری رسانه‌ای مطرح است. تمام رسانه‌های سنتتی و برودکست، رادیو، تلویزیون و روزنامه‌ها برای اینکه در فضای رقابتی و جذب مخاطب باقی بمانند چاره‌ای جز استفاده از تکنولوژی ندارند. بر این اساس بحث همکاری ایجاد می‌شود، یعنی رسانه برودکست مثل رادیو و تلویزیون باید با تکنولوژی همراه شوند و از این تکنولوژی در قالب‌های مختلف استفاده کنند. به عنوان مثال رسانه‌های بزرگ بین‌المللی برای تولید محتوانه تنها از تلویزیون بلکه وب سایت، کانال ارتباطی،

بگویند سریال‌های نمایش خانگی چقدر بیننده داشته؟

دیدگاه معاون سیمادرباره «شهرزاد» و «عاشقانه»

معاون سیمادرباره دو سریال «شهرزاد» و «عاشقانه» که این روزها مخاطبان را در شبکه نمایش خانگی با خود همراه کرده است و رقابت با سریال‌های تلویزیونی گفت: این دو سریال در قبال دهها سریال دیگر تلویزیون، چیزی محسوب نمی‌شوند. نمی‌خواهم رد کنم و بگویم این سریال‌ها از خود نداشتند اما این را می‌گویم که آن سریال‌ها یک قلم در عرض آلاهای دیگر محسوب می‌شوند. مرتضی میرباقری در گفت‌وگو با ایسنا اظهار کرد: این دو سریال در قالب دهها سریال دیگر چیزی محسوب نمی‌شوند. شما اینگونه باید حساب کنید که هنرمندان ایران در حال حاضر کجا بیشتر فعال هستند. هنرمندان کجا فعالیت می‌کنند. مشخص است که اکثر هنرمندان برای تلویزیون کار می‌کنند. وی در ادامه با مطرح کردن این نکته که برای ساخت یک سریال شبکه نمایش خانگی، شاید دهها برابر هزینه یک سریال تلویزیونی صرف شود، گفت: شما حساب کنید یک سریال در تلویزیون ۵۰ درصد بیننده دارد؛ یعنی حدود ۳۰ الی ۴۰ میلیون مخاطب را با خود همراه می‌کند. به ما بگویند سریال‌های شبکه نمایش خانگی چند میلیون مخاطب داشته‌اند؛ شاید بتوان گفت حداکثر ۳،۲ میلیون مخاطب.

تغییرات اندک در سری جدید «به‌خانه برمی‌گردیم»

سری جدید «به‌خانه برمی‌گردیم» به خاطر سلیقه مخاطب یا تغییرات ملامیسی همراه بود. مرتضی مناجاتی تهیه‌کننده «به‌خانه برمی‌گردیم» در گفت‌وگو با باشگاه خبرنگاران جوان گفت: ابتدا حصتم را با شعر حافظ «رواق منظر چشم من آشیانه توست، کرم نما و فرود آ که خانه‌توست» شروع می‌کنم.

وی ادامه داد: دوستان اهل ذوق من را به عنوان تهیه‌کننده و کارگردان در حوزه فرهنگ و هنر می‌شناسند. بنده سعی کردم به برنامه «به‌خانه برمی‌گردیم» رویکردی فرهنگی و هنری ببخشم و فضای مجموعه را آراسته‌تر، صمیمی‌تر از قبل و همچنین نوع اجرای مجریان گفت‌وگوهای آن را ساده و خانواده پسند کنم. مناجاتی تصریح کرد: سری جدید برنامه «به‌خانه برمی‌گردیم» با تغییرات بسیار ملایم همراه بود به دلیل اینکه گاهی اوقات به سلیقه‌های قدیمی محور گفت‌وگو عادت دارد. این تهیه‌کننده با اشاره به بخش‌های اصلی «به‌خانه برمی‌گردیم» اظهار داشت: قسمت‌های اصلی برنامه «به‌خانه برمی‌گردیم» شامل بخش پزشکی، خانوادگی، خانه و آشپزخانه بوده و بخش هنری این برنامه دستخوش تغییراتی شده که قسمتی از آن از روی آنتن شبکه در حال پخش است.

ساخت انیمیشن برای معرفی «تاریخ مستطاب امریکا»

انیمیشن معرفی کتاب «تاریخ مستطاب امریکا» به قلم صادق کوشکی با زبانی طنز که به روایت تاریخ ایالات متحده امریکا می‌پردازد توسط پویش مطالعاتی «روشنا» منتشر شد. کتاب «تاریخ مستطاب امریکا» به قلم صادق کوشکی با زبانی طنز و همراه کاریکاتورهایی از مازیار بزرینی به روایت تاریخ ایالات متحده امریکا می‌پردازد. این کتاب توسط «مؤسسه فرهنگی خاک‌باز ایمان و اندیشه» با همکاری «مؤسسه خیزش نو» در حالی منتشر شده است که عده‌ای می‌خواهند چهره واقعی و کرپه امریکا را بزک و دشمنی دیرینه آن شیطان بزرگ با ملت‌های مظلوم جهان را پنهان کنند. کتاب «تاریخ مستطاب امریکا» هم درباره خود امریکایی‌ها و تاریخ و فضای جامعه‌شان و هم در خصوص سیاست‌های امریکا در قبال ایران و نیز در عرصه بین‌المللی سخن می‌گوید. خط سیر چیده شده در این کتاب برای روایت هر مرحله به مرحله تاریخ امریکا، یک خط دقیق است که شاید بتوان آن را دربرگیرنده تمامی اتفاقات مهم تاریخ فرپرز و نشیب امریکا دانست؛ اتفاقاتی که بسیاری از آنها با تلاش امریکایی‌ها در لابه‌لای تاریخ دفن شده بودند و حالا دوباره با این کتاب به مخاطب ایرانی شناسانده می‌شوند. در کتاب حاضر، سعی شده است پژوهش‌گاملی متکی بر منابع و اسناد معتبر موجود در خارج از جمهوری اسلامی صورت گیرد تا جای خرده‌گیری برای حامیان استبدار باقی نماند، لذا نویسنده تاریخ مغرب‌ها و حرف‌هایی که خودشان درباره امریکا زده‌اند استفاده کرده و در مورد سیاست‌های امریکا در قبال ایران نیز به بیست‌از منابع منتشر شده توسط وابستگان رژیم پهلوی بهره برده است.